

Nieuw: De Stuitbevalling on All fours (Workshop)

Praktische cursus “Stuitligging en Schouderdystocie”

Hierbij wordt U van harte uitgenodigd voor de praktische cursus “STUITLIGGING en SCHOUDERDYSTOCIE” in het gebouw van Thuiszorgorganisatie ActiVite, gelegen direct aan de achterzijde van het Alrijne ziekenhuis, het voormalige Rijnland ziekenhuis te Leiderdorp. In de voormiddag is er een THEORETISCH GEDEELTE, welke in de namiddag gevolgd wordt door een PRAKTISCH GEDEELTE MET OEFENINGEN OP HET FANTOOM.

In 2003, nog voordat de SAVER-cursus bestond, werd op verzoek van vele assistenten in opleiding de cursus “Stuitligging en Schouderdystocie” door een aantal enthousiaste gynaecologen opgestart. Het was een groot succes omdat het voorzag in een behoefte voor goede scholing van verloskundige vaardigheden. Inmiddels hebben vele gynaecologen (i.o) en tropenartsen (i.o) uit het hele land de cursus afgelopen jaren bezocht.

De minder goede uitkomst van de vaginale stuitbevalling in Hannah's omstreden studie wordt ook wel toegeschreven aan niet goed opgeleide gynaecologen (Erkkola, Finland). In het leerboek van Pschyrembel (1967) staat: “De handelingen van de geassisteerde stuitbevalling moeten even snel als fijngevoelig en voorzichtig worden uitgevoerd en moeten eerst honderden malen op het fantoom geoefend zijn, dán onder ervaren leiding op de barende, alvorens men zich zelfstandig aan een barende mag wagen.”

Dat er minder vaginale stuitbevallingen plaatsvinden, onderstreept de noodzaak om de gewenste vaardigheden op peil te houden, onder meer door regelmatige oefening op het fantoom. Daarnaast doen steeds meer artsen door de wereldwijde sectio-epidemie minder ervaring op met vaginale bevallingen (Medisch Contact oktober 2018).

Het begeleiden van de stuitbevalling zal altijd de taak resp. vereiste vaardigheid van de gynaecoloog blijven: niet alleen bij de onverwachte stuit of de tweede van een tweeling, maar ook bij de keizersnede zullen de handgrepen van de vaginale stuit nodig blijven om letsel te voorkomen.

Daarnaast zijn er altijd vrouwen, die mits objectief voorgelicht, zullen kiezen voor een vaginale stuitbevalling. Zij moeten kunnen vertrouwen op handvaardige gynaecologen die terecht zelfvertrouwen uitstralen. In derde wereldlanden zal de vaginale stuitbevalling vaak onontkoombaar blijven.

Daarnaast wordt uitgebreid aandacht besteed aan de uitwendige versie en het probleem van de schouderdystocie. Uitwendige versie heeft weer een prominentere rol in de verloskundige praktijk gekregen, omdat een versie het aantal sectio's kan terugdringen. Ook de schouderdystocie moet een gynaecoloog “op zijn ruggemerg” kunnen oplossen.

Deze cursus beoogt theorie en praktijk hiervan diepgaand te behandelen, ook door simulatie onderwijs middels fantoom-oefeningen onder begeleiding van enthousiaste en ervaren gynaecologen. Door de beroepsstandaard te blijven onderbouwen, kunnen mogelijk onterechte claims worden voorkomen.

Mede door deze inhoudelijke overdracht proberen we ertoe bij te dragen dat de jongere generatie de verloskunde met vakmanschap en plezier blijft uitoefenen.

Sprekers en trainers

Dr.T.H. van den Akker, gynaecoloog, LUMC, Leiden
Mw dr. K. Boor, gynaecoloog, LUMC, Leiden
Prof. dr. H.W. Bruinse, voorheen gynaecoloog, UMC, Utrecht
Mw dr.M.Cohen de Lara - Timmerman, gynaecoloog, UMC, Utrecht
Mw dr. M. Casteels, gynaecoloog, AZ Maria Middelaes Gent (België)
Dr. J.J. Duvekot, gynaecoloog, Erasmus MC, Rotterdam
Mw drs W. Hermes, gynaecoloog, Haaglanden Medisch Centrum Westeinde, 's-Gravenhage
Dr. C.A. Holleboom, gynaecoloog, Haaglanden Medisch Centrum Bronovo, 's-Gravenhage
Dr. T.H. Huisman, gynaecoloog, Haga ziekenhuis 's-Gravenhage
Dr. J. C. M. van Huisseling, voorheen gynaecoloog, Groene Hart Ziekenhuis, Gouda
Mw dr. M. Kok, gynaecoloog, AUMC, Amsterdam
Mw dr. S.M.I. Kuppens, gynaecoloog, Catharina ziekenhuis, Eindhoven
Dr. J.P. de Leeuw, voorheen gynaecoloog, Alrijne Ziekenhuis, Leiderdorp
Mw drs. B. Nolens-van der Horst, gynaecoloog, Canisius-Wilhelmina ziekenhuis, Nijmegen
Mw drs. C.M. van Oirschot, gynaecoloog, Sint Elisabeth ziekenhuis, Tilburg
Mw dr. G.T.R. Manten, gynaecoloog, Isala kliniek, Zwolle
Prof. Dr. J. van Roosmalen, voorheen gynaecoloog, LUMC, Leiden
Dr. J.M.J. Sporcken, voorheen gynaecoloog, Canisius-Wilhelmina ziekenhuis, Nijmegen
Dr. H.J. Vonsée, gynaecoloog, Amphia Ziekenhuis, Breda
Mw drs. C.B. Vredevoogd, gynaecoloog, Haaglanden Medisch Centrum Westeinde, 's-Gravenhage
Drs. B.Wibbens, gynaecoloog, Amstelland Ziekenhuis, Amstelveen
Drs. J.A. Zandvoort, voorheen gynaecoloog, Atrium ziekenhuis, Heerlen
Drs. J.A.W.M. van Zijl, gynaecoloog, Amphia ziekenhuis, Breda

Doelgroep: A(N)IOS, gynaecologen, aios-IGT en artsen in verloskunde

Organisatie: B. Wibbens/ dr T.H.van den Akker
dr. J.J. Duvekot / dr.T.H. van den Akker (dagvoorzitters)
S. Boone, arts onderzoeker

Advies: Dr.J.P.de Leeuw

Inschrijving:

U kunt zich inschrijven door een e-mail (info@onderwijsrijnland.nl) te sturen of door de inschrijfkaart (of kopie hiervan) ingevuld te retourneren 30 dagen vóór de gewenste cursusdatum. Ook kunt U zich aanmelden via de website: www.verloskundigevaardigheden.nl op de homepage of onder button cursussen.

Inschrijving geschiedt in volgorde van binnenkomst van de cursusgeldten.

Gezien het beperkt aantal plaatsen zouden wij het ten zeerste op prijs stellen indien de ingeschreven kandidaten daadwerkelijk aanwezig zijn op de cursus. Bij verhindering kan een vervanger de plaats innemen.

Alle informatie kunt U ook vinden op de Website van de NVOG (www.nvog.nl) > klik op de tab 'vakinformatie' of 'Leden' (bovenaan de homepage) > kies in het linkermenu de optie 'Nascholingsagenda en persoonlijk dossier' > kies voor 'Nascholingsagenda'.

De kosten voor deelname bedragen voor A(N)IOS en aios-IGT € 270,- per persoon, voor gynaecologen € 320,- per persoon. Dit is inclusief lunch, borrel, parkeerkaart, cursusklapper, administratiekosten en nascholingscertificaat.

Het aantal inschrijvingen is beperkt gelet op de persoonlijke begeleiding tijdens de praktijksessies.

De inschrijving voor de cursus is pas definitief bij ontvangst van het inschrijfgeld op bankrekeningnummer: NL03ABNA0813298946 **ten name van Stichting Onderwijs**

Verloskundige Vaardigheden. Voor betalingen vanuit het buitenland kunt u de volgende extra gegevens gebruiken: **BIC: ABNANL2A**

Vergeet niet bij de betaling te vermelden voor welke deelnemer(s) er betaald wordt en voor welke cursus is ingeschreven!

Na ontvangst van het cursusgeld is uw aanmelding definitief en ontvangt U de bevestiging van inschrijving en wordt U het definitieve programma met routebeschrijving toegezonden.

Annulering/ restitutie van inschrijfgeld is niet mogelijk binnen 30 dagen voor de gewenste cursusdatum en bent U het gehele bedrag verschuldigd. U kunt wel een vervanger sturen.

Bij annulering wordt € 20,- administratiekosten in rekening gebracht. Reeds betaald inschrijfgeld wordt onder aftrek van deze kosten gerestitueerd.

Accreditatie:

De cursus is geaccrediteerd door de Nederlandse Vereniging voor Obstetrie en Gynaecologie en de Nederlandse Vereniging voor Tropische Geneeskunde en Internationale Gezondheidszorg (6 punten)

Informatie:

Met eventuele vragen kunt U contact opnemen met B.Wibbens op telefoonnummer: 06 -39568717 of e-mail: info@onderwijsrijnland.nl

Locatie:

Thuiszorg organisatie ActiVite , gelegen aan de achterzijde van het Alrijne ziekenhuis, het voormalige Rijnland ziekenhuis, locatie Leiderdorp
Simon Smitweg 8
2350 AC Leiderdorp
Tel. 071-5161415
info@activite.nl

Programma cursus stuitligging en schouderdystocie: 8 maart 2019

Voormiddag: CURSUS STUITLIGGING en SCHOUDERDYSTOCIE

Dagvoorzitter: Dr.Thomas van den Akker

08.30-09.20 uur: *Ontvangst met koffie/ thee en koek*

09.20-09.30 uur: Inleiding Bert Wibbens / dagvoorzitter

09.30-10.00 uur: Stuitligging, wat is wijsheid ? Thomas van den Akker

10.00-10.50 uur: Handgrepen bij de vaginale stuitgeboorte Flip de Leeuw

10.50-11.10 uur: *Pauze*

11.10-11.40 uur: De uitwendige versie van een kind in stuitligging Simone Kuppens

11.40-12.10 uur: Het probleem van de schouderdystocie Bert Wibbens

12.10-13.00 uur: *Lunch*

Namiddag: CURSUS STUITLIGGING EN SCHOUDERDYSTOCIE

13.00-15.00 uur: Oefenen op het fantoom in kleine groepen (zie fantoomindeling)

15.00-15.30 uur: *Pauze*

15.30-16.00 uur: Groep I: Praktijksessie: oefenen uitwendige versie op fantoom + film
olv Simone Kuppens, Marjolein Kok, Thomas van den Akker en
Barbara Nolens

Groep II: Stuitbevalling on All fours
olv Martine Casteels en Flip de Leeuw

16.00-16.30 uur: Paralelsessie Groep I+II (zie boven)

16.30-17.00 uur: Examen + bespreking toetsvragen Thomas van den Akker /Bert Wibbens

17.00 uur: *Einde + borrel in Brasserie Park te Leiderdorp (zie plattegrond in klapper)*